

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. j. Quid sit locus verus & realis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

QVÆSTIO I.

De loco.

Aristoteles usque ad textum 50.

Existentiam loci supponimus potius quam probamus, quia naturæ lumine nota est. Possunt ergo circa eum sex potissimum controuerti: primo, quid sit locus verus & realis: secundo, an & quid sit locus vulgari modo sumptus, seu spatium imaginariū: tertio, quid sit esse in loco, siue vtrum detur internum vbi: quarto, an & quot modis res sint in loco: quinto, an plura corpora esse possint in eodem loco: sexto, an idem esse possit in pluribus locis.

SECTIO I.

Quid sit locus verus, & realis.

Aristotelica definitio.

Varie sententia.

Duplex acceptio loci.

Locus sumptus proprie.

Dico primò, locum propriè sumptum, ac Philosophicè rectè definiti, *Est superficies corporis continentis, immobilis, prima*. Ita Philosophus textu 39. quem vt explicem,

Obserua primò, quadrupliciter diffidere Doctores inter se circa naturam loci. Primò enim nonnulli apud Aristotelem volunt, locum esse aliquid intinsecum ipsi rei locatæ: Plato putat illud esse materiam: Iandunus qualitatē conservatiuam rei locatæ: Simplicius positionem corporis locati cum ordine ad partes fixas vniuersi: Vallesius modum intrinsecum rei, & eius constitutum in loco. Secundò alij, vt Chrysippus, volebant locum esse spatium reale trinam habens dimensionem, aut etiam, vt aiebat Proclus, spatium quoddam reale, substantiale, corporeum, lucidum & animatum. Tertio alij non pauci cum Auicenna existimant, locum esse aliquod interuallum, seu spatium trinè dimensionis, quod sit solum capacitas quædam replebilis corpore, id est spatium imaginariū. Quarto denique Aristoteles vult locum esse superficiem ambientem.

Obserua secundò conciliari facile posse secundam & quartam sententiam, distinguendo locum philosophicè sumptum à loco sumpto secundum communem sensum vulgi. Locus primo modo sumptus est realis, & positua proprietas corporis naturalis: locus sumptus secundum communem sensum vulgi, est id quod vulgus solet appellare locum.

Prima ergo pars conclusionis asserit, locum propriè sumptum esse *superficiem corporis continentis immobilis & primam*; quia locus qui est positua proprietas corporis naturalis, debet esse aliquid reale ac posituum, cui conueniant proprietates loci; nihil autem assignari potest præter superficiem, quia spatium non est aliquid reale, saltem posituè; positio corporis in loco, est præsentia corporis ad locum, sed non est ipse locus: ergo locus primò est *superficies*, id est, extremum corporis, & terminus eius; illa enim est propriè id quod continere dicitur: secundò est *superficies corporis ambientis, seu continentis*; quia locus non est superficies corporis, quod continetur, v. g. pellis animalis non est eius

R. P. de Rhodes curs. Philosophiæ

A locus: tertio est *immobilis*, vt distinguatur à vase, vt statim declarabitur: quarto dicitur *prima*, quia non quacunq; superficies corporis continentis est locus, sed ea quæ prima occurrit contento, seu quæ illud tangit.

Secunda docet, locum secundum communem sensum vulgi esse spatium illud quod occupatur à re locata. Ratio est, quia communiter dicitur corpus esse in spatio tanquam in loco, & audito loci nomine, statim quisque concipit spatium occupatum. Ratio est, quia quando corpus aliquod non mouetur, dicitur manere semper in eodem loco, quantumvis circa illud mutantur superficies corporis ambientis. Rursus dicimus, rem mutare locum per hoc quod mutat spatium, etiamsi eadem superficies illud ambiat. Dicimus etiam locum esse terminum necessarium motus localis; fieret autem motus localis etiam in vacuo vbi nulla est superficies. Denique dicimus rem esse hic, aut ibi, nullo habito respectu ad superficiem continentem, sed ad certum spatium quod designare solemus per distantiam certam à punctis fixis vniuersi.

B Dico secundò, proprietatem loci philosophicè sumpti esse vt sit immobilis, quatenus non necessariò mouetur ad motum rei locatæ.

Obserua locum vulgari modo sumptum pro certo esse immobilem, cum sit spatium illud quod occupabatur; difficile autem explicari, quomodo superficies corporis ambientis, v. g. aëris, dicatur esse immobilis. Aliqui cum Pererio negant, locum quemlibet esse immobilem, sed locum connaturalem: v. g. locus ignis est concava cœli superficies tota, intra quam necessariò est aqua, etiamsi partes varias habeat. Alij negant superficiem illam immobilem esse secundum se, sed prout dicit relationem ad talem superficiem spatij imaginarij, secundum quam est prius immobilis. Alij cum S. Thoma *opusc.* 3. 1. dicunt locum sumi primò prout est superficies corporis ambientis, & sic mobilis est per accidens: secundò prout superficies dicit determinatam distantiam à centro terræ & polis mundi, sicque locus est immobilis; licet enim superficies ipsa moueatur, non mouetur tamen prout dicit connotationem talis distantia. Denique alij volunt, locum esse immobilem, quia non necessariò mouetur ad motum rei locatæ; licet moueatur ad motum corporis continentis, cui locus ipse inhæret: v. g. cum ambulo, non mecum moueo aërem ambientem; quod si flante vento superficies quæ me ambit, moueatur, non mouetur certè ad motum meum, sed ad motum aëris quem impellit ventus; quam ego explicationem approbo.

Ratio est, quia non potest locus aliam habere immobilitatem, per quam distinguatur à vase, & per istam ab eo sufficienter distinguitur: ergo locus idèd dicitur esse immobilis, quia non necessariò mouetur ad motum rei locatæ. Probo antecedens, quia si dicatur immobilis esse ista superficies, quatenus connotat partes fixas mundi, erit vas eodem modo immobile; idem dico de alia qualibet explicatione: si autem dicatur esse immobilis, quia non mouetur necessariò ad motum rei locatæ, immobilitas illa non conuenit vasi, sed soli loco.

E Dices: Si locus dicitur immobilis, quia non necessariò mouetur ad motum rei locatæ, quantumvis secundum se sit mobilis; ita etiam corpus locatum dici poterit immobile, quia non mouetur ad motum loci, quod absurdum est.

T Resp.

Locus secundum vulgi sensum.

Immobilitas loci.

Quadruplex eius explicatio.

Probat.

Instantia.

SECTIO II.

An, & quid sit spatium imaginarium.

Explicata quidditate loci realis, quem aliqui assererebant esse spatium occupatum à corpore, superest ut de spatio illo dicam aliquid, ut eo intellecto, facile de tota loci quidditate iudicium ferri possit. Quia verò duplex est spatium, aliud reale, aliud imaginarium; spatium reale dicitur quodcumque corpus realiter extensum; spatium verò imaginarium appellatur illud in quo totus situs est mundus, quod concipitur extra mundum in infinitum protendi, & in quo varia sibi succedunt corpora intra mundum; quod etiam conciperetur manere si destrueretur totus mundus. De spatio reali nulla inter Doctores est difficultas, de solo imaginario celebris est controversia, vtrum illud reuera sit aliquid reale, & quid sit: deinde, vtrum Deus sit verè in illis spatiis; quæ tamen omnia facile componi posse video, si de vocibus non esset dissidium. Ergo ut vitem omnes ambages vocum, statim primò, vtrum Deus verè sit supra cælos diffusus in infinitum; deinde vtrum præter Deum sit reale ali-quod spatium supra cælos, cui coexistere Deus dicatur, voceturque spatium imaginarium; vnde concludi facile poterit, quomodo in spatiis imaginariis sit Deus.

§. I.

Vtrum Deus reuera sit supra cælos.

Dico primò, Deum reuera esse supra cælos diffusum in infinitum. Ita docent Suarez *disp. 30. Metaph. sect. 7.* Lessius *lib. 2. de attributis, c. 2.* Molina, Gillius, Valentia, Pasolus, contra Valquem qui solis tamen dissidet vocibus.

Primò enim apertè sic traditur *cap. 10. libri Iob:* *Excelsior cælo, profundior inferno, longior terræ mensura eius, & latior mari.* Quibus verbis nihil expressius dici potest. Suffragantur Patres, Hilarius *lib. 2. de Trinit. Infusus, & circumfusus, exterior interna concludit, excedit exterior.* & *in circumscriptione spiritus sui cuncta transcendit.* Gregorius *lib. 2. moralium, c. 10. Ipse manet intra omnia, ipse extra omnia, ipse supra omnia, ipse infra omnia: superior est per potentiam, inferior per sustentationem, exterior per magnitudinem, interior per subtilitatem: sursum regens, deorsum continens, extra circumdans.* Athanasius *epist. 1. ad Serapionem: Ubique est, & extra omnia, implet omnia, manens extra omnia.* Theodorus Ancyra Episcopus, homilia in natalem Salvatoris, *cap. 10. Concilij Ephesini: Divinitatis plenitudo adimplet omnia, & ita implet, ut omnem creaturam excedat.* Denique Damascenus *lib. 1. fidei, c. 16. Deus cuncta replens, & super omnia emittens, totus in omnibus, & totus super omnia.*

E Secundo idem ratio suadet, quia non minus dici Deus potest extra mundum per immensitatem, quam ante mundum per æternitatem: sed verè dicitur Deus fuisse ante mundum conditum; quis enim hoc ausit negare? ergo eodem modo dici potest esse extra mundum. Maior patet, quia non est excogitabilis vlla disparitas; sicut enim extra mundum non est spatium reale, in quo dici possit esse Deus, ita nec ante mundum fuit tempus reale. Ideo ergo dicitur fuisse ante mundum, quia nullum potest ante mundum instans signari,

Respondeo negando, rem locatam vocari posse immobilem, quamvis non moueatur necessariò ad motum loci; nam idem locus vocatur immobilis, quia quamvis contineat locatum sicut vas, moto tamen locato non necessariò mouetur; cum tamen proprium sit vasis moveri ad motum rei, quam continet: locatum autem non continet locum, atque ita vocari non debet immobile.

A Dico tertio, alias quasdam esse loci proprietates. Prima est, ut locus ita contineat locatum, ut sit maior locato, secundum extimam superficiem, alioqui non contineret; æqualis autem sit locato secundum concavam superficiem, nam si esset maior, sequeretur aliquam partem loci esse vacuam; si minor, aliqua pars loci non ambitur. Secunda est, ut locus sit separabilis à re locata, quia motus dicit locum ut terminum à quo qui deseritur, & terminum ad quem acceditur: ergo per motum locus vnus acquiritur, & alter perditur.

B Obicitur primò, locum non esse superficiem, quia locus habet contrarium, & loca sunt specie diuersa: sed superficies ut superficies, non habet contrarium: ergo non est locus. Deinde si locus est superficies, sequitur vltimam sphaeram celestem non esse in loco, non enim ambitur vlla superficies: hoc autem absurdum est.

C Respondeo concedendo, quod locus sumptus secundum sensum vulgi habet contrarium; sumptus autem philosophicè non habet contrarium. Vltimum cælum reuera non est in loco sumpto philosophicè, sed est in loco sumpto secundum sensum vulgi, sicuti etiam partes internæ corporis.

S Obicitur secundo, in omni motu locali mutari locum: sed non mutatur superficies: ergo locus non est superficies. Probat minor. Currat lembus secundo anme hinc Auenionem; ille non mutaverit superficiem aquæ, quæ simul lembum direxerit, imò nec mutaverit superficiem aëris, si flante vento aër etiam in eam partem impulsus fuerit. Similiter illud non est locus, quod mobile mutat, licet non moueatur: sed turris v.g. flante vento milles in die mutat superficiem aëris, & tamen immota manet.

D Respondeo, solui etiam illa omnia eodem modo; mutatur enim in omni motu locali locus sumptus secundum sensum vulgi, non locus sumptus propriè, ac philosophicè.

T Obicitur tertio, Si locus est superficies, sequitur locum aëris esse superficiem ignis; hoc autem falsum est, quia locus naturalis est conseruatiuus locati, superficies autem ignis non est conseruatiua ipsius aëris. Similiter si locus proprius lapidis est superficies aquæ, sequitur lapidem moueri violenter à centro, & naturaliter debere ascendere à centro ad superficiem aquæ, quod absurdum est. Denique superficies est species infima: ergo non potest esse genus in hac definitione.

Resp. locum aëris philosophicè sumptum esse superficiem ignis (si tamen illa est sub cælo) quæ conseruatiua etiam est aëris secundum qualitatem symbolam, non secundum qualitatem dissymbolam. Nego autem debere lapidem moueri sursum à centro ad superficiem aquæ, quia motus naturalis non est ad locum naturalem sumptum philosophicè; sed ad locum naturalem sumptum vulgari modo. Denique concedo superficiem non esse genus, quia ista non est propria definitio, sed descriptio in qua superficies se habet materialiter, continentia verò se habet formaliter.

Aliæ loci proprietates.

Prima obiectio.

Secunda obiectio.

Tertia obiectio.

Spatium imaginarium & reale.

Conclusio affirmans.

Scriptura & Patres.

Ratio.